FÂNTÂNA

de Victor Martin

Când primarul oraşului s-a hotărât să construiască o fântână arteziană electronică muzicală, cu jocuri de lumini, în funcţie de evoluţia partiturii, consilierii locali prezenţi şi reprezentanţii presei au sărit în sus, critica lor luând, uneori, un caracter patetic.

Ziarele au început să urle, iar vorbitorii de meserie ai televiziunilor locale au întors-o pe toate parţile, fără să găsească o explicaţie logică a unei astfel de măsuri abuzive, cu toţii întrebându-se ce-i lipsea unui astfel de „ţărănoi” fântână arteziană muzicală, când existau priorităţi mult mai usturătoare la ordinea zilei.

- Te simţi mai bine când schimbi ceva, a răspuns primarul unei interpelări.

- Da, eu mă simt mai bine când schimb o bancnotă de o sută, a vociferat o secretară, motiv pentru care şi-a pierdut slujba.

Canalizarea oraşului era „la pământ”, mai ales la periferie, ţevile se spărgeau tot mai des, apa venea tot mai murdară la chiuvetă şi cu întreruperi tot mai dese. Din dorinţa de a face bani din orice, fuseseră înlocuite lăzile de gunoi dintre clădirile cu mai multe etaje cu mici pubele, pe bază de contract ferm, mai ales cu miile de mici negustori, care nu aveau posibilitatea să refuze. Asta făcuse să apară munţi de gunoaie pe trotuare, lucru care mai mult mânca bani decât să umple puşculiţa Primăriei.

Dacă la toate miile de neajunsuri ale unei proaste conduceri a oraşului, au mai pus în balanţă asfaltatea şi lărgirea străzilor, care mai mult au înţepenit circulaţia decât s-o fluidizeze, precum şi proasta organizare a asociaţiilor de proprietari, consilierii locali au tras concluzia că „fântână arteziană ne mai lipsea”.

După mai multe zeci de ore de discuţii sterile, proiectul executivului primăriei de modernizare a centrului oraşului, de construire a unei fântâni arteziene grandioase şi sofisticate, „cum n-a văzut Vestul”, a fost respins; cu un număr mic de voturi, dar, totuşi, respins.

Era normal ca Vestul Europei să nu fi văzut o astfel de fântână deoarece modelul se găsea, undeva, în Estul Îndepărtat al planetei, într-un orăşel de care nu auzise nimeni.

În urma acestui eşec, primarul s-a înroşit de furie şi s-a hotărât să părăsească partidul care îl susţinuse la alegerile locale, să treacă la partidul care se afla la putere, acest lucru asigurându-i succesul iniţiativei şi un împrumut în bancă, pe spinarea contribuabilului.

La negocierile pe care le-a purtat cu liderii puterii, în schimbul susţinerii politice, a promis că va construi o fântână de zece ori mai ieftină decât cea văzută în oraşul oriental vizitat.

- Dacă tot faci risipă, nu e mai bine s-o faci şi cu folos? a întrebat un consilier. De unde rezultă economiile?

- Din faptul că nu folosesc proiectanţi străini, ci angajez ciberneticieni autohtoni, care nu pretind prea mulţi bani, a spus primarul. În plus, le cer să nu facă o copie fidelă a fântânii originale, ci una cu mai puţine opţiuni de programare a îmbinărilor electronice de sunet şi lumină.

Consilierii puterii s-au prefăcut că înghit gogoaşa şi, la următoarea şedinţă ordinară de consiliu local au votat în favoarea primarului, omul lor de-acum. Împrumutul s-a făcut, taxele locale au crescut şi lucrarea a demarat în trombă, făcându-i pe sceptici să înjure autonomia locală şi tot ce ţinea de ea, iar pe adepţi să spună că, uite, domne, se construieşte ceva, un lucru care va dăinui peste timp, mai dă-o dracului de reabilitare termică a construcţiilor şi de consolidare a clădirilor cu risc seismic ridicat.

Cum nimic nu se dă în folosinţă la termen, nici fântâna, împreună cu reabilitarea arhitectonică a centrului oraşului, nu s-a încadrat în termenii contractului cu firma de construcţii. Ceartă, critici în presă, înjurături, procese de calomnie, reclamaţii la guvern, tot tacâmul, dar, până la urmă, s-a ajuns la final, la stadiul de finisare a lucrărilor.

S-a pregătit o inaugurare grandioasă, cu focuri de artificii, invitaţi de onoare, cântăreţi autohtoni, de pe alte meleaguri, dansuri tematice, manifestări sportive, muzică populară din zonă, ecrane panoramice imense şi obişnuitele discursuri ale notabilităţilor urbei.

Cum, în urma reclamei făcute, se anunţa o maree de vizitatori din alte oraşe sau din mahalalele şi satele

înconjurătore, negustorii de băuturi răcoritoare, slab alcoolice, produse de patiserie, crenvurşti sau hamburgeri se aprovizionaseră şi se pregătiseră cum puteau mai bine.

Cei din familia lui Sebastian Han ştiau toate astea din presă şi de la televizor. Bineînţeles, ca în majoritatea familiilor din oraş, şi aceştia aveau păreri împărţite. Unii erau înverşunaţi susţinători ai primarului, alţii mai puţin. Pe principiul „ce-i lipsea chelului”, alţii erau contra iniţiativei, tot aşa, cu mai multă sau mai puţină agresivitate. Majoritatea erau neutri. Pretextând că au lucruri mai bune de făcut decât să chibiţeze în jocul dintre adepţii modernizării centrului oraşului şi cei ai reabilitării infrastructurii, aceşti membri ai familiei Han procedau pe dos, enervându-i pe aderenţii la una sau alta dintre cauze, doar aşa, să se distreze pe seama lor şi să-i facă să se piardă în nesfârşite discuţii contradictorii.

De exemplu, Sebastian Han era sceptic privind utilitatea unei astfel de fântâni pentru o urbe atât de ţărănizată şi necivilizată, iar soţia sa, Maria, era entuziasmată de iniţiativă. Soacra şi un frate ai lui Sebastian, unul dintre cei doi fii şi o cumnată erau de partea primarului, socrul Mariei, una dintre fiicele acesteia şi o verişoară primară erau de partea consilierilor opoziţiei, iar restul erau mai mult sau mai puţin indiferenţi. Cu toţii erau de acord că numai popoarele sărace înalţă catedrale, dar priveau problema diferit; unii spuneau că, dacă suntem saraci, e bine să ţinem măcar la frumuseţe, alţii erau pentru tratarea pauperităţii până la ieşirea din ea.

- Sinceră să fiu, mie mi-a plăcut de la început ideea unui centru modernizat, spuse doamna Han. Poate chiar mai mult decât îmi place cum a ieşit lucrarea. Dar părerea mea contează mai puţin, atâta vreme cât mulţi dintre cei cărora nu le-a surâs deloc, la vremea respectivă, proiectul Primăriei au fost acum nevoiţi să admită că primarul a avut dreptate. Făcând parte dintr-o populaţie mândră şi lăudăroasă, era firesc să-mi pice cu tronc faptul că, pentru o vreme, centrul oraşului nostru va fi cel mai frumos şi mai nou din ţară. Atunci când, la începutul altui secol, alt primar şi-a propus să facă un parc imens, cu arbori de pe alte continente, mulţi au strâmbat din nas.

- Era şi normal, spuse Sebastian. N-aveau nici drumuri pavate, nici iluminat
public pe stradă.

-Totuşi, proiectul său a devenit una din realizările oraşului. Aşa s-a întâmplat mereu, de-a lungul istoriei.

- Edificiile cu care ne putem lăuda au avut la origine un invariabil complex de megalomanie al celui care le-a comandat.

În ce privinţă erau cu toţii de acord? În chestiunea participării la manifestările de inaugurare a fântânii. Ştiau că televiziunile nu transmit nimic, nici să aibă bani de cumpărare a drepturilor, cum se întâmplase şi la trecutele „zile ale oraşului”, când fuseseră angajaţi artişti internaţionali celebri pe care ei nu-i văzuseră.

Asta i-a făcut pe membrii familiei lui Sebastian Han ca, în ziua inaugurării, să se trezească mai devreme ca de obicei, să aibă timp să se pregătească, astfel încât, începând cu ora 7.00 dimineaţa, s-o ia din loc spre noul centru. Primii au plecat copiii unui văr primar al lui Sebastian, împreună cu tatăl Mariei, cei mai dornici să prindă un loc în faţă, apoi, până la 9.30, s-au tot înşirat spre ieşire, ultimii plecând Sebastian şi soţia, după ce au mai controlat odată, să nu fie becuri aprinse, focuri de aragaz neînchise, fiare de călcat uitate în priză sau robinete deschise.

În piaţă, s-au adunat cu greu la un loc. Multă lume avusese ideea să plece devreme de acasă, încă de la 6.00 dimineaţa, cu mic, cu mare, şi să ocupe un loc mai în faţa unei tribune imense, astfel încât Piaţa Prefecturii era înţesată de lume. Noul centru al oraşului bătea toate recordurile de locuitori strânşi la un loc. Cei mai în vârstă spuneau că nici defilările de ziua naţională, nici meciurile echipei locale de fotbal, nici ultima revoluţie n-au scos din casă atâţia oameni. Cu toţii erau de acord că, prin aceste realizări, modernizarea centrului şi fântâna cinetică, primarul avea ca şi adjudecat un nou fotoliu de edil şef, chiar dacă avea să candideze independent sau nu mai avea chef să-şi facă nici măcar campanie electorală.

Datorită copertinei de deasupra, artiştii care evoluau pe scenă nu aveau treabă cu soarele arzător, dar, dacă spectatorii voiau să stea la umbră, veniseră de dimineaţă, să prindă locuri pe terasele clădirilor înconjurătoare, la un suc, o îngheţată sau o bere. Cei care veniseră mai târziu, îşi luaseră haine uşoare, umbrele de soare sau pălării.

Spre orele după-amiezii, toate măsurile de prevedere deveniră inutile, căldura înăbuşitoare scoţând transpiraţia din fiecare, dând o senzaţie de disconfort şi un straniu simţământ de nesiguranţă.

Cu toate că formaţiile care se perindau pe scenă emanau o atmosferă de distracţie şi relaxare, partiturile fiind din ce în ce în ce mai antrenante, nu avea nimeni chef de dans pe marmura încinsă sau de ascultat muzică pe băncile de piatră transformate în plite de sobă sau îmbibate cu transpiraţia celor care plecaseră.

Individual sau în grup, majoritatea celor aflaţi în piaţă începură să se retragă prin colţuri mai răcoroase ale oraşului, în căutarea privatei sau vreunui loc unde să bea o răcoritoare, o cafea, sau să mânânce un sandviş. Nici componenţii familiei Han nu făcură excepţie, în piaţă nemairămânând decât un băiat al lui Sebastian, un nepot şi socrul, foarte curioşi să vadă ce ce mai întâmplă pe scenă.

Cu toţii, indiferent unde se aflau, erau cu urechile ciulite la nenumăratele megafoane, amplasate peste tot, în care o voce tot mai obosită prezenta programul artistic, să prindă momentul când era vestită sosirea în oraş a unui mare tenor, anunţat încă de anul trecut, când începuseră lucrările de modernizare. Evoluţia acestuia pe scenă era semnalul pornirii fântânii, jocurile acesteia de apă, culoare şi lumini urmând să se sincronizeze cu ariile din operă cântate, totul culminând cu un imens foc de artificii şi un joc de lumini colorate, emis de o orgă laser.

Spre seară, pe măsură ce temperatura caniculară lăsă loc răcorii, când soarele începu să se ascundă pe după clădiri şi să bată un vânt subţire, imensa piaţă modernizată a centrului

oraşului începu să se umple din nou. Din ce în ce mai mulţi, reveneau în faţa scenei, aşezată la unul din capetele pieţei.

În aşteptarea marelui tenor, nimeni nu mai era atent la ceea ce se desfăşura, spunea, cânta sau dansa pe scenă. Se formaseră tot mai multe grupuri, unde se discuta orice altceva decât despre inaugurarea noului centru, asta până când în megafoane se pomeni despre venirea edilului şef, cel responsabil de tot ce se întâmpla.

Suit pe scenă, în lumina reflectoarelor care se aprinseseră deja, primarul scoase un teanc de hârtii şi citi un discurs mai mult decât stufos şi plictisitor, un discurs de-a dreptul enervant.

- Orice nou început nu e menit să şterargă cu buretele vreun vechi început, începu primarul şi tuşi semnificativ, rotindu-şi privirea pe deasupra asistenţei. Problema care se pune nu e să spunem lucruri interesante. Problema care se pune e să ne facem înţeleşi. Fiind de partea globalizării, vrem să fim înţeleşi în mod global. La noi, înţelegerea lucrurilor se face pe secţiuni. Acţiunile de azi ne vor duce cu gândul mai departe decât au făcut-o vechile forme de administraţie teritorială, care nu ne-au lăsat moştenire decât micii, berea proastă şi îngurgitatorii săi, în cantităţi industriale, ale acestora, pe salarii compensate de noi, în contul plimbării ciocanului, timp de 50 de ani, şi a zilelor de miercuri fotbalistice. Astăzi aveţi de toate în standuri, chiar şi un strop de esenţă de cultură, în aşa fel încât să nu devină letală. Condiţionaţi doar de schimbarea greoaie a monedei naţionale, suntem tot ăia, oameni de omenie, născători de oameni de bine, născători, la rândul lor, de oameni de bine de rău, care ajută bătrânele să treacă strada, cu poliţist cu tot. Suntem aceiaşi actori grăbiţi, cărora li se interzice să vizioneze filmele în care joacă, şi suntem trimişi să ne jucăm, mai bine, în reclame la brânză, unde presa ne trage cu dinţii de mânecă şi ne atenţionează: cea mai bună reclamă pe care poţi să ţi-o faci nu e să aderi la vreun for internaţional, ci să accepţi să conduci. Când mai apare câte unul, care ştie să se exprime, dar şi să emită idei originale, te trezeşti că nu are habar de arta sinucigaşă de a conduce. Un mare conducător este acela care te

învaţă cum să compensezi sărăcia prin inteligenţă. Prin inteligenţa de a nu te lua de banii lui. Conducătorii se schimbă foarte des; mai simţiţi voi vreun miros?

Gluma mai destinse atmosfera încordată a unui discurs politic rigid şi demagogic, transformând tensiunea într-o explozie de râs colectivă, culminând cu un imens ropot de aplauze.

- Staţi, că mai am ceva de spus! strigă primarul, aplecându-se asupra teancului de file. Vă prezentăm un program artistic mare cât o ţară, o ţară în care, aşa cum s-a afirmat la o televiziune, avem turişti „panificaţi” de groază. De groază că se spun adevăruri prin omisiune, că poţi trăi din pasiune, chiar dacă nu ai nici una, că, dacă dai unui tânăr să citească o carte, te întreabă ce-i iese la chestia asta, că nu se munceşte, dar se face asta pentru popor, că oamenii se nasc egali, mai mult cu zero, că experimentele pe politicieni se fac pe oameni, că nu tot ce e legal e şi drept, că se renunţă mult mai uşor la o viaţă aşa urâtă, că, zi după zi, trece ceva, că oamenii se integrează în absolut orice, că o putere a credinţei are mai mult putere decât intensitate, iar legile divine se fac tot de oameni, că se menajează toate susceptibilităţile, până în punctul în care te trezeşti că nu mai e nimic de menajat, şi altele.

- Mai scurt, că murim de cald! se auzi o voce. Trageţi o concluzie!

- Ca o concluzie: dacă n-aveţi de lucru, veniţi în oraşul nostru! Avem şi turişti autohtoni, de câmpie, dar aceştia au un defect; nu ştiu cine se extinde, noi ne extindem spre piaţă, spre exterior, sau străinii se întind la caşcaval, spre piaţa noastră. E greu să accepţi transformarea unui drept în obligaţie. E mai bine la noi, unde nu se munceşte prin reprezentanţi, ci doar se consumă prin reprezentanţi. Nimeni nu-şi bate capul cine reprezintă pe cine. Secolul viitor va fi religios sau nu va fi deloc religios. Până atunci, omul preferă să trăiască în sărăcie, dar, din vanitate, la limita de jos a acesteia, unde nu vrea nimeni. Dacă evenimentele au fost acoperite de atâtea vorbe, noi vrem

să acoperim paginile istoriei cu fapte. Ironia sorţii poate desfiinţa orice. Ai izbutit, continuă! Nu ai izbutit, continuă să faci asta! Poate izbuteşti. Înainte era mai bine; da, dar era sens unic. Cetăţeni, înainte! Înainte de Cristos. Salariile mici se pot dubla oricât de mult. Nu trebuie să fim trişti; la nevoie, se inventează şi bancomate de îngheţată. Dacă nu vreţi, vă fac să fiţi binedispuşi cu forţa. Veţi găsi aici ceea ce nici voi nu ştiţi că vă doriţi. Găsiţi un mediu de afaceri prietenos, conectat la un cu totul altfel de aer condiţionat. Un aer condiţionat de canicula de afară, nu de preţurile din ce în ce mai mari. Avem un oraş conectat la un curent electric produs mai ieftin, dar care, în mod tradiţional, nu se ieftineşte. Tradiţional e să bem o ţuică. Suntem un popor vesel; bem câte o ţuică pentru fiecare chestie pe care ne-o arată unul sau fratele său. Menţinem viaţa în limitele sportivităţii sau, când ne trânteşte vreunul uşa în nas, ne repezim s-o închidem. Sexul ne face să uităm că nu suntem pregătiţi şi că vrem să introducem noi şi noi criterii de erecţie. Nu suntem la fel de limitaţi ca alţii. Avem alte limite. La limita bunei gândiri, înţelege fiecare ce vrea şi, mai ales, înţelege fiecare ce poate. Înţelepciunea nu înseamnă să spui prostii, ci rezidă în faptul că poţi spune doar atâtea prostii câte sunt. Publicitatea este, deocamdată, o ţară pe asfalt. Şi de noi depinde ca aceasta să devină şi o ţară de pe arătură. Azi, nu se mai trage în ţărani; se trage de la ţărani. Din fondurile de dezvoltare agricolă. Un lucru e sigur: azi, avem ceva de oferit. Omul care nu dă, merită să fie sărac. Metaforic vorbind. De azi încolo, sloganul nostru este: „Oricând, orice!”.

Se lăsă un moment de tăcere înaltă, apoi, de bucurie că se terminase discursul, cei prezenţi porniră să aplaude furtunos.

Următoarele discursuri se axară pe advertising, ţinându-se seama că se luaseră o grămadă de bani. În acest sens, unul dintre consilieri bălăngăni o talangă.

- Sună clopoţelul! Să înceapă distracţia! strigă el arătând spre unul dintre cei doi viceprimari.

- Nu vreau să spun decât două cuvinte, spuse viceprimarul luînd microfonul. Nu demult, un comisar afirma că traficul de droguri nu poate fi stârpit prin mijloace violente,

deoarece acestea mai mult incită pe consumatori şi pe traficanţi. În concluzie, spunea el, trebuie ca fenomenul să fie lăsat liber, să se stingă de la sine. Cei care au auzit, au considerat cele spuse de comisar ca fiind de un cinism extrem, dar n-au înţeles un lucru: până nu se civilizează, omul nu renunţă la metehne. Numai civilizându-se, pot să ajungă să înţeleagă faptul că drogul e periculos, să nu-l mai consume şi, astfel, să facă inutilă acţiunea micilor traficanţi. Pe timp scurt, tutunul e un drog mai puţin dăunător, dar, pe timp lung, creează dependenţă, finalul fiind cunoscut. Cu toate astea, nimeni nu se lasă de tutun când vizionează o reclamă. În cazul fumatului, reclamele nu civilizează pe nimeni. Nici măcar mediul înconjurător nu-ţi poate modifica un reflex condiţionat, fixat în timp. Cea mai simplă reţetă pentru a te lăsa de fumat este să nu mai fumezi. Pentru asta, e bine să sari o treaptă de înţelegere în procesul de autocivilizare. Un lucru e mai mult sau mai puţin periculos în funcţie de cât de necesar este. Reclama şi publicitatea sunt droguri mai mult decât necesare, cele mai puţin dăunătoare. Advertising-ul trebuie lăsat liber.

Pe mai multe ecrane imense rulau clipuri antidrog şi antifumat, iar oamenii se întoarseră cu faţa în direcţia în care arăta viceprimarul.

- Reclama în care tot ce te înconjoară e făcut din ţigări, inclusiv mâncarea, e inutilă, după părerea mea. „Fumez ţigara de-o mănânc!” este o frază auzită la mulţi. Numai timpul poate rezolva problema fumatului; aşa cum anticiparea viitorului ni-i arată pe oameni tot mai sferici şi mai chei, ni-i arată şi tot mai nefumători. Programul „Tutunul şi sărăcia-un cerc vicios” e inutil din start. Titlul ales, asociind tutunul cu sărăcia, ne spune că, până nu dispare sărăcia, nu dispare nici obiceiul fumatului. Cum sărăcia nu dispare, rezultă că, prin campania iniţiată, Ministerul Sănătăţii aruncă banii pe geam, derulând, practic, o antireclamă. Banii puteau merge la compensarea medicamentelor, acolo unde pot merge şi alţi bani cheltuiţi inutil. Nimeni nu consideră inutilă băgarea banilor tocmai în salariile medicilor îmbogăţiţi fără măsură, nu a medicilor subfinanţaţi de ei, sau băgarea medicamentelor scumpe în fundul parveniţilor, nu al celor sărăciţi de ei. Campania

împotriva tutunului e plătită de stat şi e inutilă, ca şi reclamele monopolurilor: minier, electric, petrolier sau al gazului metan. Dacă până acum câteva zecu de ani făceam reclamă activităţii unui singur tiran, acum ne defulăm cu toţii: politicieni, mafioţi, jandarmi, sindicalişti, leliţe, poliţişti etc. La toţi ne dă ego-ul pe afară. La ce ne foloseşte să ştim că, până anul trecut lucrau 4000 de poliţişti, iar acum lucrează toţi, numai Dumnezeu ştie. Atunci când statul plăteşte reclame, îi învaţă prost pe cei care le realizează, inoculându-le ideea că, dacă îţi pică banul din cer, poţi lucra mai puţin profesional. Dacă eşti deprofesionalizat, lucrezi aşa şi pentru sectorul privat, care nu are de ales. Aşa apare antireclama. Pe linia profesionalismului deprofesionalizării, unde reprezentanţii acesteia se întâlnesc şi se premiază între ei, este şi reclama la o bere, cunoscută ca fiind de calitate, unde se sugerează că trebuie să bei întâi un ceai medicinal, să nu te doară capul, ştiindu-se faptul că dresul cu ceaiuri se face după beţie, nu înainte. Dacă te gândeşti că, bând un ceai, ţi se taie pofta de a bea bere, nu văd ce avantaj are firma din reclama asta. O altă reclamă ne arată ce poţi visa că faci cu o sumă mare de bani dacă bei peste măsură berea unei alte firme: îţi iei o maimuţă grasă de nevastă, o mandolină sau o motocicletă. Reclama e la bere, nu la somnifere, cum aţi crede. Dacă reclamele neprofesionist făcute la produse de calitate sunt antireclamă curată, dacă un astfel de lucru poate fi considerat curat, şi reclamele profesionist făcute la produse proaste tot antireclamă sunt, dar nu la produsele inferioare calitativ, ci tot la produsele de bună calitate. Dacă te-ai ars cu supa unei beri proaste, sufli şi în iaurtul uneia bune şi, până la urmă, tot la ceai ajungi. Până una-alta, e cazul să să reînceapă manifestările dedicare noului centru al oraşului şi, în acest caz, să reflectăm dacă nu e cazul să sune clopoţelul şi pentru aceasta...

La aceste ultime cuvinte ale viceprimarului, consilierul bâlăngăni talanga încă o dată.

Mai ţinură discursuri plicticoase şi alte oficialităţi ale urbei, apoi se tăie panglica inaugurală a fântânii.

La urmă, înainte de a pleca, primarul anunţă că tenorul, vedeta internaţională, nu mai venea, că avea probleme, dar promitea că, la viitoarele „zile ale oraşului”, care aveau loc în toamnă, precis va fi prezent.

Acest anunţ reuşi să-i agaseze pe toţi cei prezenţi. Cetăţeni de toate vârstele se înghesuiseră mai în faţă şi înfruntaseră canicula pentru a vedea de aproape marele tenor.

Spiritele celor prezenţi în Piaţa Prefecturii se încinseră. Unii începură să urle cele mai colorate invective, tot felul de înjurături, să scuipe sau să fluiere, alţii începură să plece.

- Staţi! strigă primarul, spre mirarea celor prezenţi. Am o surpriză pentru voi!

Şi anunţă, în încheierea tuturor manifestărilor, concertul unui megagrup muzical de care nu auzise nimeni. Citi ceva despre stilul original al formaţiei, despre premii, concerte internaţionale şi muzica instrumentală conceptuală a acestora.

Cei care crezură că totul nu era decât o cacealma, plecară acasă, dar majoritatea celor prezenţi rămase pe loc; curiozitatea învinsese.

Orele trecură greu, subiectele cotidiene se epuizară, unii plecară, alţii veniră, dar, într-un târziu, când prezentatorul anunţă urcarea pe scenă a formaţiei de care vorbise primarul, piaţa era înţesată de lume.

Grupul era format din opt persoane, vârsta acestora neputând fi ghicită în lumina reflectoarelor, îmbrăcaţi cu haine foarte ciudate, nevăzute prin partea locului.

Instrumentele erau la fel de ciudate, pe măsura înfăţişării lor, dar partitura atacată, fără nici un preambul, îi şocă de-a dreptul.

- Ce se întâmplă cu noi?! strigă un bărbat după câteva zeci de secunde, clătinându-se pe picioare. Ce e asta? Îmi răsună în urechi, dar, cumva, din interior spre în afară.

- E un fel de muzică, constată nevasta lui Sebastian.

Oamenii începură să se uite unul la altul, cu mult interes, ignorând ce se petrecea pe scenă. Li se parea că sunt mutaţi, tot timpul, dintr-o sferă a muzicii într-o muzică a sferelor.

- Asta nu e muzică, se auzi vocea unui tânăr. E ceva mult mai concret.

Când muzicanţii atacară o a doua partitură, fără să lase timp audienţei să se dezmeticească, spectatorii nu-şi mai imaginau peisaje, ci, de-a dreptul, se înscriau în acestea. Păreau integraţi total într-o compoziţie conceptuală, combinarea graf-urilor fiind mult mai complexă şi mai profundă decât sugestia vizuală.

- Ne descompunem, spuse Sebastian. Recunosc compoziţia. E „Departe mi-am găsit măsura” de Alman Sopovsky.

- Cine mai e şi ăsta? întrebă socrul său.

- Cel mai mare compozitor de muzică electronică, spuse Maria. Pe scenă, e chiar compozitorul. În carne şi oase. Avea dreptate primarul. Ne aflăm în faţa unui eveniment epocal. În faţa noastră cântă chiar marele Sopovsky. Credeam că e mai bătrân.

- Ei, şi?! se răsti o femeie.

- Cântecul conceptual te împinge în spaţiul său virtual, spuse o soră a Mariei.

- E adevărat, spuse un bărbat. Nu e posibil ca operatorul de transmisie şi prezentatorul să fi adormit. Muzica asta toacă nervi. Nu are nimic adormitor.

- Or fi afoni, spuse femeia.

- Staţi cam prost cu tehnica, se enervă Maria. Şi la cultura muzicală sunteţi cam „afoni”.

- Nu suntem deloc „afoni”, spuse bărbatul din public. Deşi avem un cult pentru imagine, trebuie să avem puţin respect şi pentru inventatorii „muzicii vizuale”. Priviţi fântâna!

- E un mediu mai mult ostil, aproape invizibil, spuse Sebastian.

- Tocmai de-aia, spuse bărbatul. Compensăm cum putem. Muzica asta are multe
contingenţe cu artele plastice. Când ridici o statuie, nu o ridici ca o odă închinată muzicalităţii ei, dar când o ridici, dai drumul unei ode muzicale, înalţi un monument cuiva, unui eveniment sau, pur şi simplu, unei stări de spirit.

- Ce prostie, se auzi o altă voce din public, la nici cinci metri de familia Han.

- Când nu-l înţelegi, orice lucru inteligent e o prostie! crezu mama Mariei că-i strigă preopinentului.

Cei prezenţi nu-şi dădeau seama că, de fapt, nimeni nu scosese un cuvânt. Componenţii formaţiei, în frunte cu Alman Sopovsky, cântau înainte, bucată muzicală după bucată muzicală, şi toată lumea rămăsese cu ochii pironiţi asupra lor.

- Comunicând telepatic, ne regăsim materialitatea, în ideea plastică, nu în sunet, se auzi Sebastian.

- Până la urmă, ce exaltă muzica asta, simţurile sau raţiunea? întrebă Maria.

- Nu ne putem da seama, spuse soacra Mariei. Ar trebui să vă duceţi la Muzeul natural de artă, spre a vă convinge singuri!

- Noi am venit să vedem fântâna, iar femeia asta ne trimite la muzeu, se enervă un bărbat. Unde e muzeul ăsta?

- Aici, în oraşul nostru.

- N-am auzit, dar, dacă acest muzeu există, îl pot vizita oricând.

- E adevărat, dar exponatele de acolo pot fi admirate altfel pe muzica asta, care te poate urmări peste tot. Pot să vă transport telepatic, se oferi bătrâna.

- Telekinetic. Mulţumesc, nu! Pot merge şi pe jos.

- E împotriva spiritului vremii să înghiţi distanţe mergând pe jos.

- Până se duce ăsta sau nu la muzeu, noi ne dezmembrăm în părţi componente! se auzi o voce disperată din mulţime. Ne descompunem.

- Nu cred că ne mai descompunem. Până la urmă, orice isterie colectivă se transformă în istorie colectivă, spuse Sebastian.

- Adică?! îl întrebă soţia.

- Adică a fost o defecţiune tehnică la fântână. S-a anunţat că a fost remediată. Ne revenim.

- Era şi cazul, spuse una dintre fiicele lor.

- Nu simţiţi nimic? întrebă soacra Mariei.

- Nu. Comunicăm tot telepatic. E anormal ce se întâmplă, spuse unul dintre băieţii lui Sebastian.

- Nu trăiţi cu credinţă, spuse bătrâna. Credinţa nu e o religie sau alta.

- După o experienţă frustrantă, cum e asta, nimănui nu-i place să fie luat peste picior, spuse un bărbat scund.

- Nu e nimeni vinovat că sunteţi frustraţi, spuse Maria.

- Nu suntem deloc frustraţi, spuse bărbatul scund.

- Speranţa moare ultima, spuse femeia din public, încercând cu greu să se ţină pe picioare. Mediul ambiant al acestei atmosfere muzicale invizibile, în general, e frustrant.

Încercă să mai spună ceva şi leşină, căzând la picioarele celorlalţi.

Sebastian şi fratele lui, George, o stropiră cu apă şi o ajutară să se ridice, să facă primii paşi spre un loc mai puţin aglomerat, apoi, la sugestia Mariei, ţinând-o de braţe, porniră către marginea uriaşei pieţe.

- Nu suntem pesimişti, să spunem că „speranţa moare ultima”. Suntem optimişti şi spunem că „speranţa moare prima”, spuse George.

- Când am spus că „speranţa moare ultima”, nu am vrut să fac un calambur, spuse femeia. Am vrut să spun că mă numesc Speranţa şi am un presentiment funest. Cred că va muri multă lume.

Cu percepţia asupra trecerii timpului grav deteriorată, abrutizaţi, ca după un consum abuziv de neuroleptice, epuizaţi fizic şi nervos, simţiră cele câteva sute de metri parcurse de parcă ar fi durat un secol. Aveau fie spasme temporale, ce populează, de cele mai multe ori, visele, în care un om pare că durează o veşnicie, fie că o secundă se întinde, elastică, până la infinit. Se simţeau în propriile trupuri de parcă ar fi fost claustraţi în costume de astronauţi şi aerul era pe terminate. Tot mai desele stari de exaltare îi duceau spre o apatie tot mai profundă. Se simţeau ca în nişte costume de anihilare

senzorială, în care ridicau construcţii onirice cu puternică tentă halucinatorie.

Într-un târziu, ajunseră la marginea pieţei, îşi reveniră şi priviră în depărtare.

Vizitatorii întârziaţi, mai ales cei ce veniseră în număr mare din satele înconjurătoare, din mahalale sau din cartierele muncitoreşti, încercau să străpungă bariera psihică muzicală invizibilă. Anunţaţi din timp că autoritatea administrativă este pusă în pericol de un grup de muzicieni demenţi şi de admiratorii lor, ţăranii, mahalagii sau proletarii îşi luaseră puşca sau vreo armă automată, mulţi înarmându-se doar cu pistoale. Spărgând uşa Muzeului de Istorie, aflat în drum, căraseră până acolo şi patru tunuri din oţel inox, antice, dar încă în stare de funcţionare.

Civilii care veniseră neînarmaţi, doar aşa, de curiozitate, primiseră arme de la Primărie şi fuseseră băgaţi în faţă. Printre ei, fuseseră infiltraţi gardieni publici în civil, care instigau la violenţă sau împărţeau muniţie şi grenade lacrimogene sau psihotrope.

Detunătura primului proiectil tras îi îngheţă pe fraţii Han, făcându-i, în primul moment, să nu-şi dea seama despre ce era vorba, apoi văzură, chiar la picioarele lor, un bărbat căzut într-o baltă de sânge, cu ţeasta făcută zob.

Trăgeau la nimereală, ucigând femei, bătrâni sau copii, rătăciţi prin zonă.

Când auziră bubuitura tunului, instinctiv, bărbaţii care ajutau femeia se trântiră la pământ. Ştiau că, unde se ascunseseră, în gangul întunecos dintre două clădiri, nu aveau ce să păţească; dacă erau atacaţi, intrau în holul blocului, se refugiau în vreun apartament sau o luau pe scări în sus.

Frânturile de proiectil, întoarse înapoi de duritatea zidurilor, omorâseră deja o treime din mulţimea adunată la spectacol.

- Noi am salvat femeia asta şi nu ştim ce se întâmplă cu ai noştri, spuse Sebastian. Blestemată a fost clipa când am plecat de acasă.

- Am salvat „speranţa”, spuse George, arătând spre femeia care leşinase din nou.

- Nu e glumă.

- Ce facem?

- Nu ştiu. Cred că nimic. Priveşte şi tu! S-a format o cupolă invizibilă deasupra pieţei. Familiile noastre, fântâna, scena, cântăreţii şi publicul supravieţuitor au rămas acolo. Cei dinăuntru nu mai pot ieşi, iar cei dinafară nu pot intra în piaţă. Trag ca proşti şi gloanţele ricoşează sau se întorc împotriva lor. Putem fi loviţi din greşeală.

- Despre ce cupolă vorbeşti?

- O cupolă invizibilă.

- Dacă e invizibilă, nu se vede.

- Se poate deduce. Priveşte ce vor să facă ăia!

Mai mulţi săteni şi mahalagii începuseră să escaladeze cupola, marginea acesteia pornind de la o înclinaţie de doar 30 de grade, la nici cinci metri de gangul unde se ascunseseră bărbaţii şi Speranţa. Înălţimea maximă era atinsă chiar deasupra fântânii şi scenei.

Văzând că sunt protejaţi, spectatorii, imperturbabili, strânseră morţii la un loc, pe iarbă, îi acoperiră cu bucăţi de copertină, de la grădina de vară a unui magazin, şi îşi îndreptaseră atenţia spre muzicieni.

Ţăranii se găseau pe toată suprafaţa exterioară a cupolei, mai vizibili sau mai puţin vizibili, în funcţie de lumina

reflectoarelor şi jocurilor de culori din interior. Câţiva ajunseseră foarte aproape de polul semisferei, alţii se luptau să nu alunece.

- Ce speră să facă?! se miră George.

- Încearcă să facă figură de îngeri.

- Nu sunt aşa proşti. Au încetat să mai tragă.

- Nu alunecă? întrebă Sebastian.

- Ba da, dar mulţi s-au dezbrăcat să aibă mai multă aderenţă la căţărare.

- Nu cred că s-au dezbrăcat din cauza asta. Cred că vor să declanşeze un fenomen de intertextualitate. Pentru asta, trebuie să se debaraseze de tot ce aminteşte de condiţia lor umilă de ţărani.

- Ce, condiţia de „funduri goale” e preferabilă? întrebă George.

- Depinde de text. Cred că vor să facă figură de îngeri intertextuali.

- În fond, ce mai sunt şi îngerii ăştia intertextuali? întrebă femeia.

- Ah, te-ai trezit?

- Sigur că m-am trezit. Şi am impresia că trăiesc un coşmar.

- Nu e o impresie; chiar trăieşti un coşmar, spuse Sebastian. Îngerii intertextuali sunt nişte materializări livreşti. Avantajul lor, în faţa altor tipuri de îngeri, este tocmai intertextualitatea, proprietatea lor de a trece dintr-o carte în alta, dintr-un text în altul, dintr-un scenariu în altul. Am citit că, în funcţie de o compoziţie muzicală sau alta, cum este cazul acum, cu muzica lui Sopovsky, se formează la om tendinţa de a

se muta dintr-un text muzical în altul. Cred că troglodiţii de pe cupolă au rămas izolaţi între texte. Rămân cu năzuinţa.

- În fond, în viaţă, totul e posibilitate sterilă, spuse George.

- În tradiţiile noastre, îngerii sunt reprezentaţi ca nişte fiinţe cu aripi, zburătoare, îmbrăcate cu nişte cămăşi de noapte din pânză albă, spuse Speranţa.

- Ăştia n-au aripi. Dacă ar avea aripi, ar zbura, nu s-ar căţăra pe suprafaţa lucioasă a unei cupole imateriale. Nu ar mai căuta puncte spaţio-temporale prin care să treacă în alt spectacol. Prea puţini trec. Când va dispărea cupola, majoritatea vor pieri.

- E o cupolă invizibilă. Nu putem şti dacă e imaterială sau nu, spuse George.

La margine, ţăranii, mahalagiii, proletarii, străinii, gardienii şi câteva notabilităţi locale, care nu se dezbrăcaseră, să escaladeze cupola, se opriseră şi priveau ameninţători spre cei dinăuntru. Cu bâte în mâini, puşti, pistoale, mitraliere, cuţite, fiecare cu ce putuse să se înarmeze, aşteptau.

- Ce facem? întrebă Sebastian.

- Nu ştiu, spuse George. Ce propui?

- A adormit unul pe treptele scării din apropiere. Încerc să-i fur arma.

Se apropie de cel care părea a dormi cu şapca trasă pe ochi. Când se aplecă să-i ia mitraliera, omul ţâşni în picioare, iar Sebastian nici nu ştiu cât de repede o luă din loc, refugiindu-se, înapoi, în gang.

Omului cu şapcă îi fu frică să-l urmărească, dar un tânăr din mulţime, observând scena, căzu în capcana de a intra între blocuri.

Sebastian îl apucă de păr şi îl trânti cu capul de zid, iar fratele acestuia îi smulse arma automată, punându-i ţeava în piept.

- Nu trage! spuse tânărul ştergându-se de sânge. Eu am primit o puşcă cu gloanţe speciale şi cu un reglaj neobişnuit, pentru persoane cu dizabilităţi fizice.

- Nu mai spune?! Ce glumă e asta?

- Nu e nici o glumă. Mi s-a spus să nu omor decât infirmi, oameni cu diferite defecte fizice sau aflaţi în cărucioare.

- La oamenii normali, tuşeşte? râse George.

- Dacă iei la ochi un om normal, puşca nu funcţionează, dar nimeni nu poate şti cât poate fi un om de normal. E posibil să am vreun handicap ascuns şi să mă străpungă glonţul.

- E posibil, spuse Sebastian. Dacă ai plecat la vânătoare de oameni, handicapaţi sau nu, înseamnă că eşti bătut în cap.

- Ăsta îşi bate joc de noi, spuse femeia. Daţi-i un pat de puşcă în cap şi să mergem!

- Nu-mi bat joc; aşa mi s-a spus. Primăria a primit o directivă de la Ministerul Sănătăţii privind handicapaţii şi, printre alte măsuri urgente, rampe înclinate, impozite preferenţiale, împrumuturi avantajoase, modificări ale comenzilor automobilelor, reeşalonări la plata datoriilor etc., e şi una care se referă la protecţia lor în cazul protestelor, manifestaţiilor de stradă, mişcărilor anarhice, răzmeriţe, chestii din astea.

- Protecţie?! Ce protecţie? întrebă George.

- Nu ştiu dacă am înţeles bine, dar cred că despre protecţie se vorbea. Un funcţionar din Primărie ne-a făcut un instructaj fulger. Nu mai era timp de pierdut. Mie mi-au spus să

nu împuşc decât handicapaţi, arma mea fiind special adaptată acestui scop, cum am spus.

- Îşi bate joc de noi, spuse Sebastian. Împuşcă-l şi să mergem!

- Nu, nu! imploră tânărul. Dacă mă ucideţi, trageţi cu o armă pentru oameni
normali!

- Fii sigur că nu trag, spuse George. Ăla de colo s-a culcat la loc, dar dacă aude adunătura aia împuşcătura, nu ne va fi bine.
Intrară la nimereală într-un bloc şi, pentru că liftul era blocat, urcară pe scări cele douăzeci de etaje ale clădirii. Sparseră uşa, ieşiră afară şi se apropiară cu prudenţă de marginea acoperişului, privind spre piaţă.

- Ce privelişte minunată! se extazie femeia.

- Asta, în mod normal, spuse Sebastian, dar, cu gloata aia de jos, trăim vremuri tulburi.

- Ce vreţi să facem aici?

- Mi-e foarte neclar ce putem face aici, pe bloc, dar, deocamdată, mi se pare un loc mai puţin expus.

- Pe dracu'! interveni George. Sunt clădiri şi mai înalte împrejur. De oriunde ne poate pândi pericolul.

- Nu s-au gândit să se urce pe blocuri sau să se plaseze cu puştile la ferestre, spuse tânărul. Vă spun sigur. N-a fost nici un ordin în sensul ăsta. Acţiunea trebuia să se desfăşoare repede şi în forţă. Nimeni nu a prevăzut apariţia cupolei.

- Nici nu am făcut cunoştinţă, spuse femeia.

- La ce ne-ar folosi? mormăi Sebastian.

- Trei bărbaţi bine şi o femeie singură...Ce credeţi că putem face?

- Noi te-am scos din mulţime pentru că ţi-ai pierdut cunoştinţa, iar ţie îţi arde de dragoste.

- Mi-a trecut, spuse Speranţa. Am avut o indispoziţie trecătoare. Acum, mă simt bine. Înălţimea mă excită.

- Şi pe mine, spuse George şi dădu arma fratelui său.

- Treaba voastră, dar nu aici. Abateţi atenţia locuitorilor de la ferestre. În loc să se uite la spectacolul de inaugurare a noului centru al oraşului, le oferiţi voi un spectacol inedit. Duceţi-vă în incinta aia, unde se usucă rufele!

- Merg şi eu, spuse tânărul. În trei, e mai vesel.

- Tu stai aici! se răsti Sebastian. Nu am încredere în tine.

- Dacă domnul nu face faţă, te chem eu, spuse femeia şi îl trase pe George spre încăperea de la celălalt capăt al blocului.

Rămaşi singuri, cei doi bărbaţi se întoarseră cu faţa spre marginea clădirii şi priviră, în jos, spre tribună.

- Ce frate tâmpit! spuse Sebastian. Familiile noastre sunt în pericol, iar lui i-au plecat hormonii la plimbare.

- E fratele dumneavoastră?

- Din păcate.

Nervos, ridică arma şi privi prin lunetă.

- Nu! strigă tânărul. Să nu trageţi!

- N-ai zis că e reglată să nu tragă decât dacă ţinta e un om cu handicap?

- Ştiu, aşa am spus, dar nu se ştie. Nu am încercat să omor pe nimeni. Dacă trage? Atrageţi atenţia asupra noastră.

- Nu am avut intenţia să apăs pe trăgaci. Mă uit numai. Are o lunetă foarte bună.

- A! Aşa da.

Timp de câteva ore, priviră spectacolul, dar lui Sebastian nu-i stătea gândul la ceea ce se petrecea pe scenă. O întorcea pe toate părţile şi nu reuşea să imagineze un paln prin care să împiedice masacrul care urma să se producă. Dacă zidul cupolei dispărea, mulţimea spectatorilor urma să rămână descoperită în faţa unei gloate de mârlani înarmaţi.

Pe fondul muzical al unei partituri mai lente, cântată de grupul lui Alman Sopovsky, şi pe fundalul dansului lin al şuvoaielor de apă ale fântânii electronice, începu o prezentare a colecţiilor de haine ale principalelor case de modă din oraş, pentru sezonul viitor, toamnă-iarnă.

- În timp ce americanii taie curcanii, iar europarlamentarii se pregătesc să voteze sau nu sacrificarea curcii bolnave de gripă aviară, descoperită pe o insulă grecească, în scopuri ştiinţifice, casele de modă meditează la ce să mai pună pe cetăţean, în afară de grăsime sau plata impozitelor, auzi Han prezentatorul. La noi, ca ultimi urmaşi ai Romei, există o modă, chiar şi atunci când ni se bagă pâine şi circ: când se termină circul, ni se ia pâinea. Acesta este motivul pentru care circul s-a lăsat pentru oamenii serioşi, trecându-se la moda însăşi. Cu această idee au venit casele de modă, într-un hol de teatru, unde e mai rece, şi au organizat un târg de haine pentru sezonul viitor, când nu se vor mai găsi. Ce instituţie poate adăposti mai bine hainele cu care ne mascăm unii faţă de alţii, dacă nu Teatrul Naţional, în timp ce vaste spaţii de închiriat stau degeaba? S-au gândit că, dacă viaţa are o aşa inestimabilă valoare, trebuie dăruită modei. Asezonate cu pete de zaibăr, cusute, cu franjuri sau aplicate direct pe piele, în toamna-iarna ce vine se poartă rochii de seară pentru toată ziua şi haine de piele pe burta goală. Vedem că Dumnezeu a făcut lumea

împărţită pe grupe de pantaloni şi de fuste. De la pantalonii rupţi în fund ai comentatorului politic naţional, până la pantalonii rupţi în figuri ai rocker-ului, care ne îndeamnă, pe muzică fâţâită, să-l privim în ochi, în timp ce stă pe vine, pe după bloc, găsim tot felul de rochii, bluze şi fuste înflorate, cu subdiviziuni de monedă naţională în păr sau pe la mâneci. Vedem manechini de măscărici îmbrăcaţi în mafioţi, cu costume albe şi cravate roşii, cu picăţele verzi, în ton cu câinele şi Rover-ul. Vedem şi manechini de mafioţi deghizaţi în măscărici. Ne îmbrăcăm de pe Internet, după catalog, şi ne prezentăm lumii, fiecare, alt avatar. Ne şi întrebăm, avatar la ce? Descentralizat, la cămăşoaiele jihadului, se vând, condiţionat, bombe atomice, seminţe, covrigi sau alune, ca pe vremuri, când nu vedeai un pachet de Carpaţi fără un kil de cârnaţi de plastic sau parizer ţărănesc cu 60 % hârtie igienică în el. Anul ăsta se poartă pijamale cu flori de câmp, de primit hoţii în case şi de joacă de-a v-aţi-ascunselea cu ei, până scot capul, să le bagi un glonţ în creier, de frică. Au şi hoţii o asociaţie a oamenilor de afaceri, scăpaţi din anchete cu petrol, droguri sau tablouri, cum e moda, la costume din stofă de calitate, cu dungi fine, discrete? Au, sigur că au. Şi, dacă n-ar avea, de ce să nu aibă? Ei sunt la modă între sezoanele de răcituri; cel ce fuge de tirania inteligenţei dreptăţii este, evident, un prost, dar trebuie să fie frumos îmbrăcat, când intră cu jeep-ul în sufragerie. Îmbrăcându-se frumos, oamenii au ştiut totdeauna să transforme o victorie într-un eşec lamentabil, la negocieri ulterioare, privind furniturile. Ţara are un viitor luminos pe modelingul corpurilor de iluminat ţinutele de seară şi de mână, aici şi boierii îmbrăcându-se mai gros decât peisajul. Nu doar oamenii, chiar şi expoziţiile de haine sunt o modă. Dacă mai mult te dezbraci, constaţi, într-o bună zi, că nu mai ai ce da jos de pe tine. În momentul ăla, ori intri în primul magazin, ori fugi în pădure. Anul ăsta, chiar şi oamenii de afaceri se îmbracă în ceea ce consideră ei că reprezintă haina capitalismului, adică haina strămoşilor, marele lor noroc fiind aerul uşor de condiţionat al Balearelor, unde nu se mai poartă smoching cu buzunăraşe pentru numărat ouă, ci conturi bancare. Fiind imposibil de găsit milionari tineri şi frumoşi, în demersul alcătuirii unei colecţii coerente de toamnă-iarnă, sunt buni şi bogătaşii tineri, urâţi, nefotogenici şi căsătoriţi, dar, pentru a

deschide gura la ei tinerele proaspăt venite la facultate, trebuie să fie mai bine îmbrăcaţi. O ciudată igienă a gândirii ne arată că, dacă s-a inventat şi o modă pentru grase, e mai greu de pus bazele unei mode pentru ciungi, şchiopi, saşii sau consumatori casnici de droguri, cum ordonă agenţiile cu discriminarea. Pentru asta, trebuie să fii plin de bani, ca de idei. Dacă hainele prezentate ochiului nu sunt altceva decât o violentare şi o incendiere a retinei, nici consideraţiile mele interioare nu sunt altceva decât o încercare de violentare a cugetului, mai bine sau mai prost îmbrăcat...

- Hei, se trezi Sebastian că e împins, aţi adormit?

- Aşa cred. M-a ajuns oboseala şi m-a prins peisajul. Aud numai tâmpenii. Urmăream prezentarea modei şi colecţiile de haine, pentru sezonul viitor toamnă-iarnă.

- Ce prezentare de modă? întrebă tânărul.

- Cum ce prezentare de modă? Prezentarea de modă care s-a terminat în timp ce eu am aţipit.

- Nu a fost nici o prezentare de modă în program. Aţi visat.

- Nu e târg de haine în holul Teatrului Naţional? întrebă Sebastian.

- Nu. V-aţi imaginat.

- Cât timp a trecut?

- Doar câteva minute, spuse tânărul. Aţi adormit, aşa, cu luneta la ochi.

- Credeam că a trecut mai mult de o oră. O iau razna.

- Mi se întâmpla şi mie să o iau pe arătură. Cine credeţi că prezintă moda de toamnă pe căldura asta?

- Chiar. Nu m-am gândit, spuse Sebastian.

Într-un târziu, fratele lui şi Speranţa se întoarseră, transpiraţi şi strălucitori, îndreptându-şi hainele mototolite.

- Ce facem, ne uităm şi noi la spectacol sau plecăm? întrebă George.

- Unde vrei să pleci? întrebă Sebastian. Ai noştri sunt, acolo, jos, unde i-am lăsat.

Din fericire, sunt cu toţii în viaţă. M-am uitat prin luneta armei.

- E rândul meu să merg în uscătoria blocului, spuse tânărul.

- Nu mai e nevoie, spuse femeia.

- Dacă dispare cupola, troglodiţii ăia deschid focul. Va fi un adevărat măcel, spuse George.

- M-am gândit şi eu la lucrul ăsta. Noi stăm aici şi nu facem nimic. Stăm şi ne uităm la spectacol. Mă tot gândesc şi nu găsesc o soluţie, spuse Sebastian.

- Poate, dacă încercăm o diversiune...

- Ce diversiune? Sunt mulţi, hotărâţi şi puşi pe rele. M-am gândit la toate variantele. Îmi stă mintea în loc. Nici arme nu avem.

- Avem puşca aia, spuse George. Putem trage cu ea, facem puţin zgomot, iar ăia de jos vor năvăli pe scări. Îi aşteptăm la cotitură, punem mâna pe ceva armament şi trecem la acţiuni diversioniste.

- E clar, sexul măreşte inteligenţa, râse Sebastian. Puşca asta nu trage decât în handicapaţi. E bazată pe sistem neuro-psihic de detecţie.

- Trage într-un handicapat!

- Nu se poate.

- Ba se poate, insistă George. Nu e nevoie să-l omori. Răneşte-l uşor! Pentru binele tuturor, nimic nu e prea mult. Şi aşa, tâmpiţii ăia au ucis câteva mii de oameni nevinovaţi.

Fratele ridică arma, o plimbă încolo şi încoace până văzu o femeie într-un cărucior. Analiză datele de pe ecran şi, cu toate că acestea nu indicau nimic concret, apăsă pe trăgaci.

- Nu merge. Există un impediment: prin peretele invizibil, puşca nu sesizează nimic. Şi dacă ar sesiza ceva, glonţul nu trece prin cupolă. Crezi că de proşti stau mahalagii la pândă?

- Caută printre cei rămaşi afară! spuse George.

- Cei rămaşi afară au ei un coeficient de inteligenţă redus, dar nu sunt handicapaţi.

- Nu se poate. Vorbind statistic, trebuie să fie şi vreo oaie neagră.

- Nu e. În orele astea, când ai fost plecat cu femeia în uscătorie, ce crezi că am făcut? întrebă Sebastian.

- Caută mai departe!

- Acum, ce crezi că fac?

- Nu vreau să spun „caută în continuare!”, ci mai departe de gloata de ţărani.

Sebastian îndreptă puşca spre lanţul de magazine din spatele Prefecturii, parcurse cu fasciculul electronic suprafaţa unui parc şi reveni la magazine.

- Cred că am găsit ceva, spuse arătând lumina roşie care se aprinsese pe ecranul lunetei.

Le arătă un bărbat între două vârste, care se oprise în faţa vitrinei unui magazin de pantofi.

- Ăla e handicapat?! întrebă femeia.

- Aşa indică ecranul. Are o proteză mecano-electronică la un picior.

- Împuşcă-l în proteză!

Sebastian îl ochi, dar trecea tot timpul câte o persoană, pe trotuar, prin faţa obiectivului lunetei.

- E prea multă lume.

- Nu are importanţă, spuse tânărul. Puşca e reglată neuro-psihic astfel încât să-şi caute singură ţinta. Nici nu trebuie să fii un bun ochitor. Proiectilul, odată pornit, ocoleşte orice obstacol şi loveşte ţinta.

- Bine, spuse Sebastian, ascundeţi-vă pe scări! Cum văd că au dat buzna în bloc, vin şi eu.

Aşteptă până plecară, puse puşca la ochi şi trase, bubuitura producând efectul scontat. Cei de jos se uitau în toate părţile, panicaţi, sau se certau între ei. Fără nici un ordin, mulţi dintre ei se împrăştiaseră în toate părţile, printre clădiri sau prin ganguri.

Sebastian văzu că trei dintre combatanţi intraseră şi în blocul pe care se afla, şi îşi spuse că, pe moment, era suficient. O luă pe scări, în jos, sărind câte trei trepte, trecu pe lângă femeie, tânăr şi fratele său, ascunzându-se după un colţ.

Transformând arma în măciucă, sparse capul unui luptător, apoi îl lovi pe cel de-al doilea. Cu unul din automatele capturate, George, venit între timp, îl ucise pe cel de-al treilea ţăran şi îi dădu şi tânărului o puşcă, invitându-l să treacă în faţă.

- Nu trebuie să vă fie frică, spuse acesta. Eu am venit la spectacol; n-am ştiut că mi se va pune o armă în mână.

Ieşind din bloc, lichidară două grupuri de mahalagii mai mult beţi şi se înarmară până în dinţi.

Ucigând la întâmplare pe oricine întâmpina rezistenţă, cei trei bărbaţi şi femeia înconjurară de mai multe ori perimetrul pieţei Prefecturii, producând panică. Misiunea de curăţare le fu mult îmbunătăţită când puseră mâna pe singurul sac cu grenade al ţopârlanilor. Ameţiţi, neştiind cine în cine trage şi de unde vine pericolul, mahalagii, proletarii, ţaranii şi gardienii publici începuseră să tragă unii în alţii.

Nimic din toate astea nu-i deranjau pe cei veniţi la inaugurarea fântânii cinetice şi a noului centru al oraşului. Oamenii se simţeau bine sub cupola invizibilă protectoare.

Dansară, cântară şi se distrară toată seara, până târziu, după lăsarea nopţii. La încheierea programului artistic, după un foc de artificii grandios şi după cel mai specraculos joc de lumini pe care l-a văzut vreodată cerul oraşului, îşi redirecţionară atenţia spre fântână.

Tineri şi bătrâni, la fel de fericiţi, dansară şi cântară împreună până la cele mai târzii ore ale nopţii.

Spre dimineaţă, muzicanţii începură să obosească şi lucrurile produse de muzica lor să se mai liniştească. Cupola invizibilă începu să se topească, iar ţăranii, proletarii şi mahalagii goi, căţăraţi pe aceasta, începură să cadă în capul celor prezenţi.

Cu excepţia a câteva zeci de morţi şi răniţi, la impactul publicului cu îngerii intertextuali zburători, sfârşitul evenimentului fu considerat un indiscutabil succes, reuşind să mobilizeze un număr record de orăşeni sau străini de oraş.

De-a lungul unei zile şi nopţii ce a urmat, s-au perindat peste 300 de mii de oameni prin noul centru, în funcţie de

interpretul preferat, totul culminând cu muzica de excepţie a lui Alman Sopovsky, când au rămas sechestraţi sub cupolă, prizonieri ai ritmurilor jocurilor de apă şi lumini ale grandioasei fântâni electronice.

Năucite de zgomotul exploziilor, grupuri de combatanţi răniţi, cu hainele rupte, ieşeau din ganguri sau din holurile clădirilor. Nedumeriţi, se uitau în toate părţile, uimiţi, speriaţi, neştiind ce se întâmplă cu ei. Nu ştiau dacă trebuie să mai tragă şi în cine. Nu le dădea nimeni nici un ordin clar.

Dintre combatanţi, apărură şi cei doi fraţi Han, urmaţi de tânăr şi de femeie. Aruncară armele şi îşi îmbrăţişară, cu căldură, soţiile, copiii, verii, cumnaţii, nepoţii şi părinţii.

- Lasaţi armele! strigă primarul în microfon. Spectacolul s-a terminat!

- Aşa e, spuse Sebastian, urcându-se pe scenă şi smulgând microfonul din mâna edilului-şef. Oraşul merge mai departe. Luţi-o voi înainte! Orice sărbătoare e un pretext pentru a vedea ce mai fac locuitorii oraşului şi de ce. Aceste zile sunt numărate şi, oricum le-ai număra, se înscriu într-o perioadă de emulaţie artistică. Simbol al suprarealismului semnificant, avem un oraş cu străzi udate după ploaie, cu garduri din resturi vegetale, în jurul blocurilor, cu vile inestetice, construite pe platforme de gunoi sau în mijlocul străzii, pe baza unor autorizaţii dubioase, cu oameni care îşi scuipă refularea şi bacteriile salivare de la geamuri, în capul altora, cu străzi largi, ca nişte tuburi de orgă, unde, înghesuiţi în jeep-uri de neam prost, se aleargă ca vântul prin praf. Oraşul nostru nu are numai lucruri bune, ci şi lucruri neterminabile. Abia acum, în ceas de sărbătoare, vedem că locuitorii supravieţuiesc în orice condiţii; unii supravieţuiesc în condiţii de lux, alţii în lipsa totală a acestuia. Chiar şi hoţii sunt protejaţi de şefii lor, să nu se streseze muncind. Dacă hoţii n-ar fi protejaţi, de la cine ar mai fura oamenii cinstiţi? Îmbrăcaţi în frumoase costume populare de firmă, cetăţenii, capitalul electoral al unuia sau altuia, vin şi se duc pe apa sâmbetei, în fiece zi, dar mai ales în aceste zile de inaugurări, când omul are tot timpul să-şi numere micii, în timp ce sparge seminţe de floarea-soarelui şi azvârle cojile pe

jos. Bucuroasă că avem fântâni arteziene, cu arhitectură mult mai muzicală decât cele florentine, chiar şi politica începe să viseze la kilocalorie, ca la ceva material, autoconsumabil. Privirile candide ale ţăranilor, veniţi acum 50 de ani să cumpere o pâine, un zarzavat, ceva, sau să vândă o vacă sălbatică, purceaua sau vreun vecin, şi rămaşi să se califice la locul de muncă, înfrumuseţează locul. Bucuroşi că vor putea să stea o clipă, să lase zarurile jos şi să-şi tragă sufletul îmbâcsit de tutun, proletarii mejdinei mai uită o clipă să urmărească repartitoarele de căldură, picătura de apă sau contorizarea sărăciei şi admiră cum se ridică soclurile notabilităţilor trecutului, adunate de primar în spatele Prefecturii, dar nu oricum, în linie dreaptă sau în cerc, ci aşa cum au trăit, unul mai încoace, altul mai încolo. Trecutul face parte din viitorul unora; aceia care au ştiut din ce să şi-l croiască. Poezia, muzica, jocurile de lumini, de sunete sau de ape sunt doar un pretext pentru fotbal. Cum maidanele au fost acoperite cu vile de fotbalişti, iar fotbalul se învaţă în şcoli, mâine, Doamne fereşte din ferestre, şi în biserici, slabă speranţă de comentarii sportive. Acum avem fântâni arteziene. Mâine, cine ştie din banii cui, vom avea reprezentaţii teatrale, tarafuri automobilistice, ţambalagii în gresie şi hârtie sau grupuri de instrumentişti din petarde. Atâta timp cât e predat la termen, nimic nu e prea mult. Populaţia are sau nu are conducătorii pe care îi merită, conducătorii au sau nu au populaţia pe care o merită, dar cu toţii trebuie să ştie acest lucru. Nu-l pot afla decât la ceas de bucurie bine disimulată, acţiuni enologice, de ecografie şi folclor negru. Îmbrăcaţi în hainele cele mai bune, de firmă, cu găuri şi petice, copiii sunt instruiţi că, dacă nu sunt cuminţi, sucesc gâtul la pisici, aruncă ciunga pe jos, ascultă manele populare, se descalţă în faţa Primăriei sau aleargă cu jeep-urile după babe, îi fac părinţii lor directori, la firmele lor, cu care se găsesc în incompatibilitate, conform adevăratelor declaraţii de avere. La acest binecuvântat ceas de sărbătoare, ieşirea din minciună este valabilă şi, măcar o clipă, uităm că orice ieşire are o intrare. Cu cât se apropie mai mult statuia întemeietorului oraşului nostru de biserica aia, ca să lase loc altor edificii, dascălii mai bătrâni îşi aduc aminte că au rămas în urmă cu lecturile, iar dascălilor mai tineri începe să le meargă mintea fără alcool. Bătrâni sau tineri, considerăm că, acela care nu e cu noi, e cam aşa. Ţărăncile se fac frumoase, ţăranii agenţi

de asigurări, iar profesorii se pregătesc să înfrunte încă un an şcolar de greve; de veacuri, aşteaptă să treacă vremea rea, să vină şi vremea lor. Între timp, cei care au avut puterea să înţeleagă ceva au înţeles demult tot ce era de înţeles. Cei care nu au nici o putere nu au nici un interes să înţeleagă ceva. Atmosfera de sărbătoare e aerul în care toată lumea are dreptate. După asta, dreptatea începe să se împartă, algoritmic, în porţii din ce în ce mai mici. Dacă promiţi unor oameni o viaţă mai bună, înseamnă că, implicit, recunoşti faptul că aceştia nu au dus niciodată o viaţă mai bună. În acest frumos început de vară, suntem înconjuraţi de zbateri generale: nopţi albe cu multe căderi de meteoriţi, dureri înăbuşitoare, lacrimi informaţionale, gândire cu premeditare, destine precumpănitoare şi concursuri de resurse umane. Dacă nici măcar proştilor nu le-ar mai plăcea lucrurile neinteligente, am putea spune că am progresat. Nu dorim nici duşmanilor noştri să afle că suntem educaţi. Şi, nu uitaţi! Dacă se întâmplă ceva important, nu e treaba voastră, ci a urmaşilor străbunilor noştri. Omul la distracţie se cunoaşte, când cedează cine e mai deştept: scaunul. În rest, oale şi ulcele, spiciuri, tontoroiuri, tromboane, tobe, beri, fântâni, parcuri şi velodroame.

Se înecă şi începu să tuşească.

- Să mă scuzaţi! Nu am talent oratoric.

- Ce vorbeşte ăsta aici?! strigă un consilier.

- Cine i-a dat voie să urce pe scenă? întrebă primarul.

- Dumneata i-ai dat voie, spuse unul dintre viceprimari.

- Cine eşti tu, băi, urâtule?! strigă un alt consilier.

- Sebastian Han.

- De unde ai apărut?

- Lasă-l, bă, că e târziu! spuse primarul. Mai avem şi altele de făcut.

- Nu prea mai e nimic de făcut, spuse şeful Poliţiei. Centrul a fost apărat de cupolă, dar împrejurimile sunt un dezastru. E plin de gropi de la explozii. Eu le-am dat ordin să mai rărească populaţia, că nu mai avem ce mânca, iar tâmpiţii s-au apucat să se lupte între ei. Nici un ordin nu mai e sfânt pe lumea asta.

- Prea multă muzică ambientală prosteşte, spuse primarul. Se obişnuieşte şi populaţia cu altă stare de lucruri.

- Aşa-i, întări unul dintre cei doi viceprimari, chiar şi premierul a spus că, de când avem o armată de profesionişti, nu se ştie cine mai munceşte. Noi creştem elite şi acestea se comportă ca atare.

- Le-aţi dăruit o noapte de vis, spuse un consilier.

- O noapte deosebită, oricum, întări un altul.

- Acum, când artificiile s-au stins şi nu se mai aude nici ecou de melodie conceptuală, trebuie să-i mulţumim primarului pentru această nouă piaţă!, se exaltă un trecător.

- Bine, bine, spuse primarul. Vino mai târziu, la birou, să văd dacă pot să te ajut cu ceva!

- Eu cred că a fost o noapte de coşmar, spuse cel de-al doilea viceprimar.

- Să se suie cineva pe scenă şi să le spună să plece acasă! spuse primarul.

- Majoritatea spectatorilor sunt veniţi din alte oraşe sau din împrejurimi, spuse şeful Poliţiei.

- Şi ce?!

- De la marginea oraşului, încolo, nu mai e nimic.

- Parcă până acum era mare brânză; doar industrie şi construcţii improvizate.

- Mahalalele, parcurile industriale, cartierele şi satele dimprejurul oraşului nu mai există.

- Cum adică?!

- Totul e nisip. Totul e deşert.

- N-a plecat Sopovsky cu cântăreţii lui?!

- Ba da.

- Atunci, cum e posibil?!

- Or fi existând efecte secundare, spuse un consilier.

- Bine. Urcaţi-i în tren pe cei veniţi de departe! Măcar să scăpăm de ăştia, să nu mai umble brambura şi să jefuiască magazine.

- Nu mai există cale ferată. Totul e praf şi pulbere.

- Măcar aeroportul e funcţional?

- Nu mai e nimic funcţional. Nu înţelegeţi? Pe tot globul pământesc, n-a mai rămas decât oraşul nostru.

- Iar dacă nu luăm măsuri urgente, în curând, totul se va rezuma doar la o fântână cinetică ambientală.

- Ne puteam aştepta să se întâmple asta. Într-o anumită secunda, fatidică, astrala
sau cum vreţi să-i ziceţi, ceva trebuia să anuleze efectele benefice ale eforturilor noastre milenare de terraformare. Trăim cu speranţa că, tot ce e evident că o să se întâmple, n-o să se întâmple niciodată, spuse un trecător.